

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**27 жовтня 2022 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачево. – 279 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол №6 від 24 листопада 2022 р.)

Нодь І.А., Максименко Д.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ У ГРОМАДАХ	171
Пантук Ю.М. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	173
Попович О.П. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОЇ СФЕРИ	175
Проскура В.Ф., Діус В.В. ГАЛУЗЕВІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА	176
Пугачевська К.Й., Гомба М.В. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	179
Рейс Т.Т. ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	180
Рибчук А.В. МОДЕРНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ – ФАКТОР РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ	183
Росола У.В., Росола О.А., Росола А.П. ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	185
Русин І.М. РОЗВИТОК ПОНЯТЬ “КАПІТАЛ” ТА “ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ” ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ	187
Феср О.В. ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	188
Цимбалюк Р.М. ВІДТВОРЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	190
Чучка І.М. РОЛЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	192
Яхимець Ю.М. ІНСТРУМЕНТИ МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ	193
СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ МАРКЕТИНГОВИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	
Бора І.В., Бора Н.Ю. ОПТИМІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ	197

- представники всіх галузей бізнесу бачать свою роль у повоєнній відбудові України, свою провідну роль в цьому бачать представники галузі будівництва [2].

Список використаної літератури:

1. Стан та потреби бізнесу в Україні: регіональні тенденції, літо 2022 URL:<https://business.dia.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-ukraini-regionalni-tendencii-lito-2022> (дата звернення 24.10.2022 р.).
2. Стан та потреби бізнесу в Україні: секторальний розріз, вересень 2022 URL:<https://business.dia.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-ukraini-sektoralnij-rozriz-veresen-2022> (дата звернення 25.10.2022 р.).

Цимбалюк Роман Миколайович
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: д.е.н., професор,
декан факультету економіки, управління та інженерії **Реслер М.В.**,
Мукачівського державного університету

ВІДТВОРЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Світовий досвід і досягнення наукової думки засвідчують, що позивні зрушення у розвитку економіки сьогодні і в подальшій перспективі залежатимуть від якості людського капіталу, умов його відтворення, використання та розвитку на основі новітніх знань і технологій.

За своєю природою людські ресурси та людський капітал поняття не тотожні. Людські ресурси потенційно можуть стати капіталом у тому випадку, коли знання, уміння, навички спроможності втілені в людині, будуть приносити реальний дохід та створювати багатство, тобто, якщо людина має можливість реалізувати себе у суспільному виробництві шляхом власноруч організованої діяльності [3]. По своїй суті людський капітал держави – це сукупність знань, навичок та досвіду людей, їх економічна цінність, перспективність та відповідність як нинішнім потребам суспільства, так і майбутнім.

Концептуальні засади розвитку та використання людського капіталу у західній економічній літературі пов'язані з іменами таких дослідників як Т. Шульц, Г. Беккер, Е. Денісон, Р. Солоу, Дж. Кендрік, та ін.- ці економісти – представники Чиказької школи економічної теорії, що у своїх дослідженнях заклали основу сучасної теорії людського капіталу.

В Україні дослідженням цієї проблеми останніми роками ґрунтовно займаються науковці В. Антонюк, Л. Гальків, О. Грішнова, Е. Лібанова, О. Макарова, Л. Семів, В. Куценко, У. Садова, Л. Шаульська та інші. Втім, підходи різних авторів до розуміння сутності людського капіталу, розробки стратегій його якісного відтворення та використання все ще суттєво різняться і не завжди

враховують регіональні особливості, що гальмує розв'язання зазначеної проблеми на практиці. У зв'язку з цим назріла практична потреба у продовженні та поглибленні наукових досліджень в цьому напрямі для розробки адекватних управлінських рішень, що відповідатимуть інтересам розвитку економіки та добробуту населення. Йдеться, передусім, про пошук можливостей збереження людського капіталу регіонів, нарощування конкурентних переваг у продуктивних здібностях зайнятого населення, знаннях та навичках у відповідності з вимогами міжнародного ринку праці [4].

Розвиток інституту людського капіталу – логічно визначається як завдання першорядної важливості. В умовах існування, що постійно ускладнюються, вимоги до людського капіталу зростають. Розширене відтворення людського капіталу не зводиться до простого приросту чисельності населення, а включає в себе розвиток людського потенціалу, його якостей і властивостей, які залучаються до суспільного виробництва, роблячи його більш ефективним, а працю людини – більш продуктивною. Доведено не тільки значущість інвестицій в людський капітал, але і значущість їх спрямованості. Ефективність розширеного відтворення людського капіталу стане передумовою сталого розвитку і підвищення якості життя.

Місце України в світі, як і будь-якої іншої країни визначає рівень розвитку науки, освіти, культури. Від того, як держава фактично буде фінансувати створення нового людського капіталу, тим самим отримуючи право на отримання майбутніх прибутків від його використання, і визначає її майбутнє.

Зважаючи на те, що основними джерелами фінансування знань є родина, держава, працівники, бізнес, тому слід звертати увагу на розвиток людського капіталу на всіх рівнях, починаючи з найнижчого і до найвищого[1]. Причинами ж того, що приватні рішення не можуть забезпечити кращий рівень освіти, як один з компонентів людського капіталу, можуть бути: фірми, інвестуючи кошти у нову технологію не можуть знати, чи мають працівники потрібні навички для роботи з нею; не можна знати напевно, які знання та навички будуть потрібні в майбутньому.

Отже, для забезпечення конкурентоспроможності соціально-економічної системи будь-якого рівня необхідним є підвищення якості знань, їх розширення та оволодіння новими знаннями. Іншими словами, інвестиції в знання персоналу викликає зростання продуктивності праці, ефективності використання робочої сили. Аналіз даних показав, що продуктивність праці обумовлює рівень заробітної плати, що в свою чергу виступає мотивуючим фактором подальшого накопичення людського капіталу. Таким чином, спрямування фінансових потоків на розвиток системи підготовки та перепідготовки кадрів дозволяє створити інноваційне та конкурентоздатне середовище.

Список використаної літератури:

1. Близнюк В.В. Людський капітал як фактор економічного розвитку (еволюція методологічних підходів та сучасність)//Економіка і прогнозування.- 2005.- №2. – С. 32-37

2. Марущак Н.П. Людський капітал як фактор розвитку економіки України [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://www.rusnauka.com/SND/Economics/14_maruschak%20n.p..doc.htm

3. Семикіна А. В. Людський капітал: реалії та перспективи відтворення та використання в економіці регіону [Електронний ресурс] / А. В. Семикіна, А. В. Мельнік// Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 4 (32). – С. 60-68. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No4/60.pd>

Чучка Іван Михайлович,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У сучасних умовах розвитку економіки не може існувати будь-який її суб'єкт без такого важливого її атрибута, як конкуренція. Функціонування ринкової економіки нероздільно пов'язане зі створенням і розвитком в конкурентного середовища. Практика розвинутих країн показує наскільки важливим фактором є конкуренція у покращенні господарської діяльності, підвищення якості продукції, стабілізації економічного росту, збільшення асортименту продукції та зменшення витрат її виробництва.

Конкурентоспроможність у загальному вигляді виражає здатність витримувати суперництво з іншими аналогами, вона формується на рівні підприємства, галузі, регіону країни і є однією з основних економічних категорій у ринкових відносинах.

В умовах посилення взаємозалежності і взаємозв'язку економічних процесів в ієрархії конкурентоспроможності, особливе місце займає конкурентоспроможність регіонів. Це пояснюється тим, що регіони є самостійними суб'єктами ринкових відносин, де безпосередньо реалізуються поставлені цілі і завдання задоволення соціально-економічних потреб населення.

Поняття регіону варіюється в залежності від цілей та завдань дослідження або інших цілей, тобто будь-яку територію можна розглядати як регіон відповідного ряду критеріїв. І тому конкурентоспроможність регіону, в тому числі і прикордонного, слід розуміти як певну адміністративно-територіальну одиницю у складі тої чи іншої держави. Виходячи з цього, можна скористатися визначенням, що надає Асамблея європейських регіонів – регіон - це територіальне утворення, яке сформоване в законодавчому порядку на рівні, що є безпосередньо нижчим після загальнодержавного, і яке поділене певними функціями самоврядування.

Згідно Конституції України, таких суб'єктів у нашій державі нараховується 25, з яких 19 є прикордонними, і 8 з них на сьогодні межують з країнами Європейського союзу. За загальною соціально-економічною характеристикою, у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>